

- 1 לאברהם "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה"¹¹¹, שזה היה 'נתינת כח'¹¹² על כיבוש ארץ ישראל (בבוא
2 הזמן) - אף ש"התהלך בארץ גוי" לא היה כיבוש בפועל¹¹³, אלא רק דוגמא לכיבוש.
- 3 וכן הוא בנוגע לקיום המצוות של האבות, שאף-על-פי שבכדי שיהיו 'נתינת כח' על קיום המצוות
4 שאחרי מתן-תורה, היו צריכים להיעשות בגשמיות, מכל-מקום ב"מעשה אבות" לא היה נוגע (א) פעולת
5 העבודה בדבר הגשמי (נוגע רק שהעבודה, הנשיה, תהיה בגשמיות, אבל לא מה שנפנל בהגשם על-ידי
6 העבודה), (ב) גם בפעולה ועבודה עצמה, לא נוגע ומדוקדק כל-כך פרטי דבר הגשמי, כיון שבו עצמו
7 לא נפעל דבר, אלא זהו רק דוגמא וסימן.
- 8 כד. על-פי כל הנ"ל יובן, שאף-על-פי שהאורחים שבאו לאברהם היו באמת מלאכים, מכל-מקום לא
9 נחסר דבר בהכנסת אורחים של אברהם אבינו:
- 10 הכנסת אורחים של אברהם אבינו היתה אמנם צריכה להיות בגשמיות, בכדי שתהיה 'נתינת כח'
11 למצות הכנסת אורחים שלאחרי מתן תורה¹¹⁴, אבל אף-על-פי-כן, בענין זה היה נוגע רק שעבודת אברהם
12 תהיה בגשמיות (כנ"ל), אבל מה נעשה עם המאכלים לאחרי שאברהם עושה את החלק שלו הן בגשמיות
13 והן ברוחניות, אם נעשה בהם שימוש על-ידי האורחים או לא - אין זה עיקר בענין.
- 14 ולכן, אף שבאמת היו מלאכים, הרי כיון שלאברהם אבינו נראו "בדמות אנשים", ובמילא גילה הדבר
15 אצלו את מדת החסד והכנסת אורחים האמיתית שלו, והוא גם עשה את הפעולות "ויקח בן בקר גוי"¹¹⁵,
16 בגשמיות - הנה בהכנסת אורחים שלו, שהיתה צריכה לפעול 'נתינת כח' לבנים, לא היה חסר מאומה,
17 כיון שמציידו היה לזה אחיזה בגשמיות.
- 18 [גם הענין שאברהם אבינו על-ידי הכנסת אורחים שלו הראה את הדרך לכל העולם כיצד צריך לנהוג
19 בדרכי החסד - היה בשלימות, שהרי המלאכים היו בדמות אנשים, כך שהעולם ראה אותם בתור אנשים,
20 וגם ראו ש"ויאכלו"].
- 21 כה. על-פי-זו נמצא, שהנהגת אברהם אבינו שביקש מהקב"ה להמתין לו, ובעצמו התעסק עם
22 האורחים, היתה (לא עבירה בשוגג חסו-שלום, אלא) על-פי דין, דכיון שהכנסת אורחים שלו היתה
23 בשלימות (כנ"ל), הוצרך על-פי דין, לוותר בגללה על "הקבלת פני השכינה", כי "גדולה הכנסת אורחים
24 יותר מהקבלת פני השכינה".
- 25 ואף ש"הכנסת אורחים" שלו לא היתה בה המעלה שב"הכנסת אורחים" לאחרי מתן-תורה - הרי גם
26 "הקבלת פני השכינה" שלו לא היתה כמו "הקבלת פני השכינה" שלאחרי מתן-תורה, ובמילא, "הכנסת
27 אורחים" שלו היתה גדולה מ"הקבלת פני השכינה" שלו. ומזה למדים על הזמן שלאחרי מתן-תורה -
28 ששני הענינים יחד נשתנו.
- 29 כו. ויש לומר בדרך אפשר:
- 30 הצער של אברהם אבינו על זה "שלא היו אורחים" - בא אצלו על-ידי הגילוי של "וירא אליו הוי",
31 "כמים הפנים לפנים"¹¹⁶. לפני גילוי זה, התבטאה מדת החסד שלו בכך שבשעה שיש אורח, מי שצריך
32 לעזרתו, אזי משפיע לו; ואילו הענין ד"וירא אליו הוי" פעל אצלו ראיית ("וירא") הענין שאליו היה
33 "מרכבה" (מדת החסד) - שמדת החסד שלו היתה בגילוי גם כשאין מקבלים, שלכן היה "מצטער שלא
34 היו אורחים"¹¹⁷.

(115) פרשתנו יח, ז.

(116) משלי כז, יט.

(117) ועפ"י יומתק א) מה שמתחילה "הוציא הקב"ה חמה

מנרתקה", בשביל טובתו, "שלא להטריחו באורחים", אף שלאח"ז
הצטער ע"ז - כי התעוררות חסדו (סיבת הצער) נתחדשה לאח"כ
ע"י הגילוי ד"וירא". ב) הוצאת חמה מנרתקה לא היתה לבטלה
כלל, כי אפי' צער לא הי' לו - עד אשר "וירא". ג) דיוק הל'
"ולפי שראוהו מצטער" - דלכאורה די שיאמר "ולפי שהצטער".

(111) לך לך יג, יז.

(112) וכמארו"ל (ב"ב ק, א): "כדי שיהא נוח לכבוש לפני
בניו". וראה בהנסמן לעיל הערה 47.

(113) ראה ב' הדיעות בב"ב שם (ואפילו לר"א - רק מקום
הילוכו קנה). ב"ר פמ"ד, כב (דמאמרו של ה' מעשה ונותן הארץ
לזרעו).

(114) ראה רמב"ם הל' אבל פי"ד ה"ב. לקו"ש ח"ג ע' 765.
תורת מנחם - התועדויות הל"ד ע' 313 ואילך.